

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Deštivé počasí a včasné zpracování napadených stromů může kůrovce zbrzdit

Strnady – 19. dubna 2018 – Zda letos hrozí lesům stejná pohroma v podobě přemnožení kůrovce nebo onemocnění dřevin v důsledku biotických škůdců, jako v předchozích letech, záleží především na počasí a na rozsahu včasného zpracování napadených stromů. Kromě kůrovcové a václavkové kalamity a regionálního chřadnutí a odumírání borových porostů bude v případě pokračování výskytu teplotních a srážkových extrémů (sucha) možné očekávat také nárůst onemocnění olší způsobený plísní olšovou a nárůst chřadnutí a odumírání dubů s tracheomykózními příznaky. Vyplývá to z prognózy, kterou každý rok zpracovává Lesní ochranná služba (VÚLHM, v. v. i.).

S výsledky loňské situace v lesích a s pravděpodobným scénářem roku letošního seznámili odborníci z LOS zástupce lesnické veřejnosti na mezinárodním semináři v Průhonicích.

„Zlepšení současné krajně nepříznivé situace lze čekat pouze v případě, že rok 2018 bude klimaticky normální, dostatečně bohatý na srážky co nejrovnoměrněji rozložené v průběhu roku. Bude také třeba pozorně sledovat populační stav bekyně mnišky, aby bylo možné včas zareagovat na její případnou gradaci, kterou nelze vyloučit. Poškození porostů spárkatou zvěří budou vzhledem k jejím neúměrně vysokým stavům i nadále v celé řadě regionů velmi významné,“ nastínili očekávanou situaci odborníci z Lesní ochranné služby v čele s Milošem Knížkem.

Kůrovcová kalamita, Bruntálsko, Karlovice, srpen 2017, archiv VÚLHM

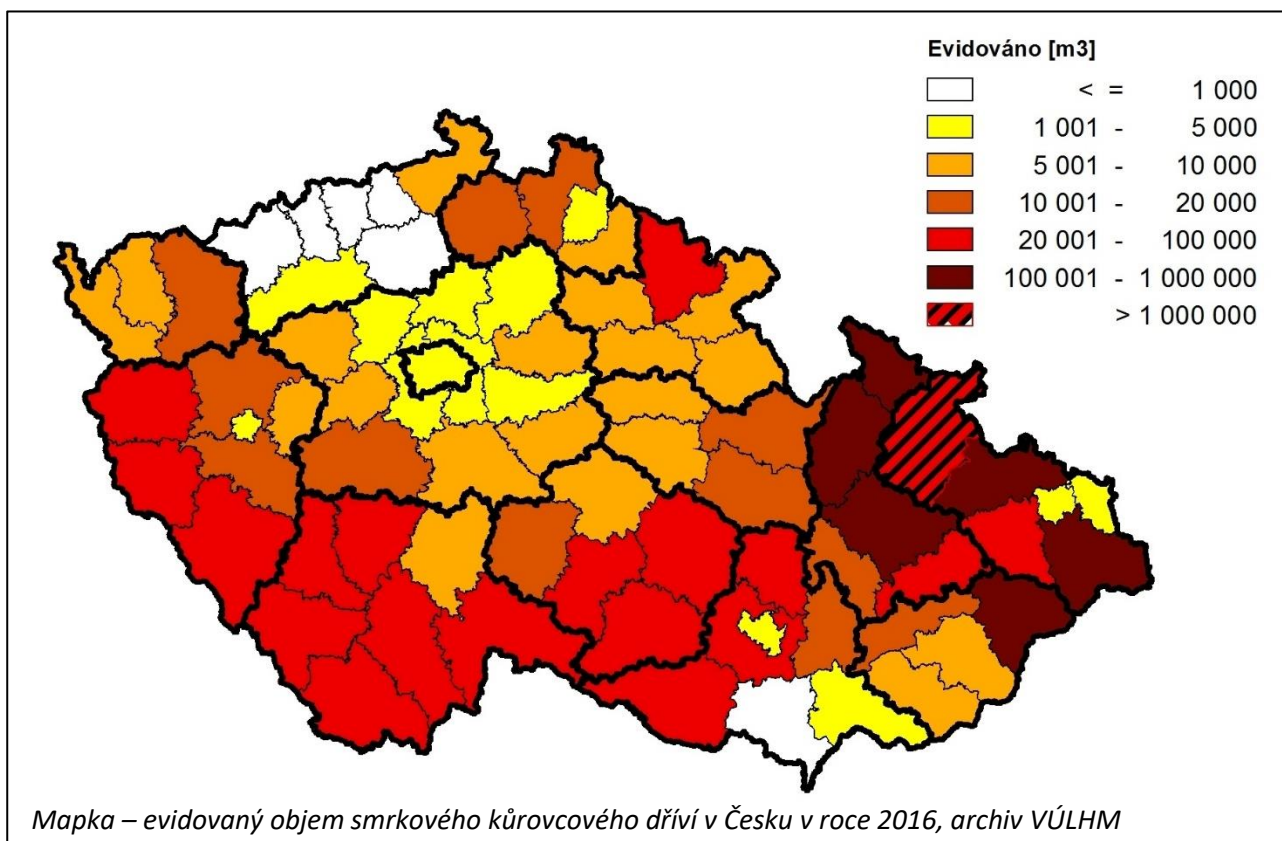
Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Vývoj letošního roku navazuje na průběh roku předchozího, kdy na mnoha místech zesílila kůrovcová kalamita ve smrkových porostech. Celkovou situaci také dále zhoršily vichřice, které měly za následek vznik rozsáhlých polomů. Oslabení porostů klimatickými vlivy zůstává podle slov odborníků významným faktorem ovlivňujícím stav lesů.

Loni se zvýšil objem evidovaného smrkového kůrovcového dříví, a to na 3,74 mil. m³. Jedná se o nižší, přesto však výrazný nárůst oproti roku předchozímu, kdy byly evidovány přibližně 3 mil. m³ kůrovcového dříví. Dominantní podíl na napadení opět náležel lýkožroutu smrkovému, doprovázeného lýkožroutem lesklým, lokálně také lýkožroutem menším a lýkohubem matným. Zejména v oblasti severní a střední Moravy a Slezska byl v objemu kůrovcového dříví významně evidován také lýkožrout severský. „Pokud objem evidovaný v roce 2017 diferencovaně přepočteme na celkovou rozlohu lesů v Česku (hlášení pokrývají cca 70 % rozlohy lesů), dostaneme se na hodnotu přesahující 5 milionů kubíků kůrovcového dříví, což je přibližně o 1 mil. m³ více než v roce předcházejícím!“ upozorňuje Lesní ochranná služba.

Nejvážnější, doslova kritická situace, přetrvává již řadu let v oblasti severní a střední Moravy a Slezska. Katastrofálně je zasažen zejména kraj Moravskoslezský (1,46 mil. m³) a dále Olomoucký (0,64 mil. m³). V obou krajích bylo opět evidováno přibližně 2/3 celostátního objemu kůrovcového dříví! Mezi další postižené kraje náleží Jihočeský (352 tis. m³), Plzeňský (285 tis. m³), Vysočina (260 tis. m³), Zlínský (233 tis. m³) a Jihomoravský (228 tis. m³).

Katastrofální stav je již několik let po sobě evidován na Bruntálsku, kde má smrk velmi vysoké zastoupení a rozpadem lesa zde vznikají velmi rozsáhlé kalamitní holiny. Nesmírně vážná situace se ovšem rozvinula i jinde.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Mezi postižená území náleží také širší okolí Šternberska, Olomoucka, Přerovska, Opavska, Novojičínska a Frýdeckomístecka (geomorfologické celky Nízký Jeseník, Oderské vrchy, Moravská brána, Dražanská vrchovina), přičemž kalamitní území se nadále rozšiřuje jižním i západním směrem.

Dramatické zhoršení situace je však registrováno nejenom na severovýchodě Česka, ale i na střední a jihozápadní Moravě a také v oblasti jižních, jihozápadních, středních a jihovýchodních Čech. *„Kromě predispozičního vlivu klimatických faktorů, nepříznivých pro zdravotní stav smrku a naopak prospěšných rozvoji kůrovcovitých, lze mezi hlavní příčiny aktuální velkoplošné kůrovcové kalamity zahrnout omezené možnosti lesnického provozu adekvátně reagovat na vzniklou situaci (vyplývající z dlouhodobých trendů vývoje zaměstnanosti v oboru a dalších negativních skutečností), pasivní přístup části vlastníků nebo nepříznivý vývoj cen na trhu s dřívím,“* přibližují smutný fakt experti z LOS.

Vysoká míra pozdního zpracování kůrovcové hmoty je nadále největším problémem v ochraně lesa před podkorním hmyzem v Česku. V průřezu všech typů vlastnictví lesů dochází jak k pozdní těžbě a zpracování kůrovcového dříví, mnohde dokonce zůstávají kůrovcové stromy nezpracovány vůbec (běžný výskyt ohnisek s kůrovcovými soušemi). V současnosti celou věc dále komplikuje výrazné množství polomového dříví způsobeného vichřicemi v podzimním období roku 2017 a zimním a předjarním období roku letošního. Panuje, bohužel, oprávněná obava, že se značné množství této polomové hmoty nepodaří včas zpracovat před rojením kůrovců a riziko jejich napadení tak bude extrémně vysoké.

„Zvládnutí situace bude vyžadovat soustředěné úsilí vlastníků lesů a orgánů státní správy lesů, včetně přijetí mimořádných opatření na krajské či celostátní úrovni,“ upozorňuje LOS.

Podrobné zhodnocení loňského roku a prognóza roku letošního jsou zpracovány ve sborníku Zpravodaj ochrany lesa 2018, který je ke stažení zde:

http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/zpravodaj_ochrany_lesa/ZOL_21-2018.pdf

Adresa autorů: Ing. František Lorenc, Ph.D., Ing. Miloš Knížek, Ph.D., Ing. Jan Liška, VÚLHM, v. v. i.,
e-mail: lorenc@vulhm.cz, knizek@vulhm.cz, liska@vulhm.cz

Foto 2: Kůrovcová kalamita,
Bruntálsko, Nové Heřminovy,
srpen 2017, archiv VÚLHM